

سالار ئىسماعىل سەمىن

غەننامە

ھەر يەك لە مىلەكانى، شىرىكى دەمتىژن. پتر لە نىو سەدەيە بەسەر گىردنمەو، وەك دوو ئەژدىھاي تۆقىنەر پەلامارى رووچم دەدەن. من تىناگەم ئەم مىلە نەفرەت لى كراوانە بۆ وا بە قورسى ھەنگاۋ دەنېن. ئەسپى ئومىدى ئەمىرۆ لەنىو كىلگەى زەمەنىكى قىزەووندا سىن دەگرى و جولە ناك.

لە شوپىنەكەى خۆى ھەلسا و چەند ھەنگاۋىك چوۋە پىشەو، ھەردوۋ دەستى خستە سەر بالەكانى كىلورۆژنەى ژوورەكە. بەسەر نووكى پەنجەكانى ھەردوۋ پىتى بەرزەوۋ بوو. بە تفكەيەكى بەلغەماۋى، روۋى كاتژمىرە ھەلۋاسراۋەكەى سواغ دا. پاشە و پاش گەرايەوۋە شوپىنەكەى خۆى. ھزر و خەيال و تاسەيەك بەرەو گىژەنگەيەكى قوۋلى بىر كىردنەوۋە لوولى دا.

– تۆ بلىتى تەنھا لە ژوورەكەى مندا مىلەكانى ئەم كاتژمىرە نەحلەتییە وا بە سستى ھەنگاۋ بىتىن..؟

ئەو رۆژە لە كۆرى ماتەمىنى پەرسىلەكە مل ھەلكىشراۋەكانى ئەم شارەدا يەكى لە ناۋەندى ھۆلەكەۋە ھەستايە سەر پى و ھاۋارى كرد:

– مىلى كاتژمىرە ھەلۋاسراۋەكانى گۆرەپان و قوتابخانە و نەخۇشخانە و چاپخانە و ھەتا دەگاتە ھى مزگەوت كەلىسەكان لەگەل ھەر ھەموو فەرمانگا و پۆلىسخانەكانىش ھەتا ژوورى

گهوره به پرسیانی ئەم شارە لەنگ و ئیفلج بوونە.

توانای تۆمار کردنی غەمەکانیان نەماوە. قەوارەیی غەمناوەکان هەتا دی گەرەتر دەبی. لاپەرەکانی زەرد هەلەگەری. سوارە ملهوپرەکانی دەسەلاتی زەمەنی قیزه‌وون لە پەسادا لاپەرەکانی ئەدەن بە دەم گەردەلوولتکی بی بەزەبیدا.

ئەو رۆژی هاتەووە یاد لە ریزی پیشەووی ماتەمینییکەدا دانیشتبوو. بە لەرزە لەرز بەسەر کەمەیی کۆچانەکیدا راوەستابوو. بە دەستە لەرزۆکەکانی ئاماژەیی بۆ ئەو زەلامە دەکرد کە لە پشت میزەکەووە وەک بەئێندەریکی مل ئەستور دانیشتبوو.

– ئەمڕۆ ئەبی لاپەرە سپیکانی غەمناوەکانمان بۆ هەلەنەو، بۆ ئەووی غەمە تازە لە دایکبووەکان تۆمارکەین رۆژ نییە بە دەیان غەمی تازە لەدایک نەبی، غەمی قەلەوتریش بەرپۆهیە.

دانیشتوانی هۆلەکە بەیەک دەنگ هاواریان دەکرد:

– غەمناوە.. غەمناوە.

کابرای مل ئەستوری لە خۆ باییبووی پشت میزەکە چەند جارێک دەستی بەرزەو کرد.

– ئارام گرن.. ئارام گرن.

چەند هەرزەکاریکی خویین گەرمی نیو هۆلەکە کاتژمێرە گه‌وره هەلواسراوەکەیان هینایە خوارووە و لەژێر پیناندا هەپروون هەپروونیان کرد. بە دەنگی بەرزیش هاواریان دەکرد:

– نەفرەت لەم زەمەنە قیزه‌وونە. مل ئەستورەکان بازرگانی بە خویینی رۆلەکانمانەو دەکەن. لاپەرەکانی غەمناوەکان پریوون لە کارەساتی دلتەزین. رۆژانە دەیان کەس دەبن بە قوربانی شاسوارەکانی دەسەلات. خەلکی ئەم شارە لە میژووە لەنیو بازنەیه‌کی پر لە دۆزەغا بەهارە پر لە غەمەکانیان پیکەووە گری ئەدەن.

زۆری پی نەچوو لە کلاورۆژنەکەووە بۆنیک هاتە ژورەووە. بۆگەنەکە بیرکردنەووەکە پی نەبچری. هەر لەو کاتدا کورەکەیی هاتەووە یاد کە بەرەو سنوورەکانی دۆزەخ راپیچ کرا. غەمەکەیی ئەمەندە قەلەو بوو هەتا هەتایە لەیاد ناچی.

رۆژ بە قەد بالایی بە سالاجوویەکی پەککەوتووی مابوو ئاوابی. زۆری پی نەچوو رۆژەکە بوو بە ساجیکی سوور هەلگەراو. جار جارێک لەنیو لۆ و پۆی دار کالیپتۆزەکانی رۆژئاوای شارەکەووە دەبینرا. دیدە پر لە فرمیسک و رەنگە هەلبرزکاوەکەیی. سەرنج راکیشەر بوو. بە پالەپەستۆ بەرەو

سنووری مەركىكى نارەوا لە بەردرا . پاش شەش مانگ لە چاوەروانی هېچ سۆراغىكى نەبوو . زۆر جار لە ژوورەكەو دەيكويزايبەو . لە پال درزى تاشە بەردەكەى دەستى چەپى مألەكەيانەو غەمەكانى رۆژگارى پېكەو گرى ئەدا . لىو قەتماغ پر لە غەمەكانى خۆى دەكرۆشت . لە مېژەو لەگەل دەنگى كوندەپەپووى نىو درزى تاشە بەردەكەدا ئاشنا ببوو . لە بىر كردنەو كەيدا بەسەر مەلاشوووبەو هەستى بە تالپىكەك كرد .

بە دگانەكانى سەر نىنۆكى پەنجەكانى دەقرتاند .

- ئەوا بوو بە سالتىك هەتاكەى چاوەروانى ..؟

لاپەرە سىپىيەكانى غەمنا مەكان پر بوون لە غەمى تال .

غەمى تالترىش بەرپۆوبە . دەسەلاتدارانى بى دەسەلات لەنىو گۆمى شەهوەتى گەندەلیدا خوار و ژوور دەكەن . كاتژمىرەكان لە سەنتەرى گۆرەپانى مەملەكەتى غەما كۆكەنەو و گرى تى بەردەن . ئەو شەو مېلە قورسەكانى كاتژمىرە هەلواسراو كەى سەررووى كلاًورۆژنەكە لە دووى شەو لايدا بوو . يەكى لە مېلەكانى بە تەلخى دەبىنرا . ئەو كاتەى دەرگای حەوشەكەى كردەو بۆ كارى پىويست چوو دەروە هەستى شەشەم دووبارە گىرايبەو بۆ نىو ژوورەكە . لە كلاًورۆژنەكەو تەماشای دەكرد بىنى زەلامىك بە پەيزەپەكەى دەسكردا سەرقالى دابەزىنە بەرەو حەوشەكە . دوو زەلامى ترىش دوا بەدواى ئەو دابەزىن پاش ئەوئەى لە ترسا تووشى هەلەكە سەما بوو لە ژوورەكەدا دەسگىركرا و چاوەكانى شەتەك درا . ماووبەكەى زۆر لەنىو ژوورىكى چوار گۆشەى بنمىچ رزىودا بە بەندى مايبەو . پاش نىوەرۆى رۆژىكى زستانى لەنىو ئۆتۆمبىلىكى سەربازىدا كۆمەلە ئىسك و ملوانكەپەكەيان هەناپەو لەنىو تابوتىكى دەم داخراودا بەرەو شارى غەم . هەر ئەو رۆژە ئەوئەى لە بەندىخانە ئازاد كرا . ئەو كاتەى گەيشتە گەرەكى خۆيان لە دوورەو ئاپورەى خەلكە راوستانەو كەى بەر دەرگايانى بىنى . لە پال تەرمى كورەكەيدا چىچكەى كرد و بە دەنگىكى خنكاو وتى :

- ئەم دوو تاوانەش لە نىو لاپەرەكانى غەمنا مەكەدا تۆماركەن .

بىر كردنەو كەنى نىو ژوورەكە بە تەواوى مېشكەيان دەگوشى . ئەو كاتەى لە شوپنەكەى خۆيدا راستە پا راوستانا . تەماشای مېلەكانى كاتژمىرەكەى كرد بەسەرىكەو راوستان لەگەل تەقینەووبەكەى گەرەدا شوشەى كلاًورۆژنەكە هاتە خوارەو و لاپەرەكانى غەمنا مەكەش بەرەو ئاسمان بالى گرتەو .